Azərbaycan-Türkiyə birliyinin gücü

Dünya yeni çağırışlarla üz-üzədir. Ölkələrin, cəmiyyətlərin həyatında, beynəlxalq münasibətlər sistemində çox şeylər dəyişir. Dəyişməyən bircə amil varsa, o da güc amilidir ki, o da hər zamankı kimi yenə də həlledici əhəmiyyət daşımaqdadır.

Müasir dünyamızda dövlətlərin gücü həm də onların texnologiyalara münasibətilə müəyyənləşir. Bu sahəyə edilən yatırımlar, potensiallarını reallaşdırmaqdan ötrü istedadlı insanlara verilən dəstək, yaradılan şərait, xüsusilə gənclərin elmə-biliyə ruhlandırılması, ordu quruculuğunda yeni texnologiyalardan istifadə ölkələri daha güclü edir. Ötən ay ilk dəfə Azərbaycanda keçirilən "TEKNOFEST-Azərbaycan" Aerokosmik və Texnologiya Festivalı bu baxımdan tarixi hadisə oldu. Cəmiyyətin diqqətini bir çox həqiqətlərə yönəltdi. Bunlardan birincisi, texnologiyaların artıq ölkələrin müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində də ciddi rolu ilə bağlıdır. İstənilən ölkənin tam müstəqilliyi üçün güclü iqtisadiyyata malik olması mütləqdir. Müasir dünyamızda isə güclü iqtisadiyyat məhz modern texnologiyalar sayəsində təmin edilir. Azərbaycanın biliklər iqtisadiyyatına, texnologiyalara verdiyi önəm, bu istiqamətdə də qardaş Türkiyə ilə birgə irəliləməsi müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirir, əbədi və dönməz edir. Bizi dünya dövlətləri arasında önə çıxarır.

Gəncliyə xitab

"TEKNOFEST-Azərbaycan" Festivalının daha bir mühüm məqamı isə bu tədbirdə iştirak edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın nitqlərində gəncliyə xitablarıdır. Onları elmə, biliyə, yaradıcı potensiallarını reallaşdırmağa ruhlandırmalarıdır.

Tədbirdə dünyaşöhrətli alim, Nobel mükafatı laureatı Əziz Səncərin və "TEKNOFEST"in təşkilatçısı, İkinci Qarabağ savaşında öz sözünü demiş məşhur "Bayraktar" pilotsuz uçuş aparatının ixtiraçısı Selçuk Bayraktarın iştirakı, onların maraqlı, motivasiya dolu çıxışları da bunun bir təzahürü idi. Bütün bunlar Azərbaycan və Türkiyə dövlətlərinin elmə, alimə verdikləri ali dəyəri, gələcəyini elm işığında qurmaq əzmini göstərir. Burada eyni zamanda nəsillərin vəhdəti, məqsədyönlü əməlləri ilə bir-birini tamamlaması həqiqəti üzə çıxır. Onlar bu festivalda Azərbaycan və Türkiyə gəncliyinə örnək göstərirdilər. Azərbaycan Prezidenti çıxışında bu məqamı xüsusi qeyd etdi: "Əziz Səncər kimi insanlar gənclər üçün örnəkdir, nümunədir - həm alim, həm vətəndaş, həm türkçü, həm vətənpərvər insan... Bu gün, eyni zamanda Selçuk Bayraktarı səmimiyyətlə salamlamaq istəyirəm. Selçuk bəy nəinki "TEKNOFEST"in təşkilatçısı və təşəbbüskarıdır, Selçuk bəy və Bayraktarlar ailəsi dünyada çox məşhur bir ailədir. İkinci Qarabağ savaşında məşhur "Bayraktar" PUA-larının rolunu indi dünyada bilməyən yoxdur. Selçuk bəy dünən Şuşada idi. Əminəm, Şuşanı görərkən bir daha şahidi oldu ki, Azərbaycan və Türkiyə qarşıda duran istənilən vəzifəni icra etməyə hazırdır, buna qadirdir. Xalqlarımız öz milli qürurunu müdafiə etmək, təmin etmək üçün hər zaman hər bir addıma fədakarcasına hazırdırlar. Selçuk bəy də gənclər üçün gözəl örnəkdir, nümunədir. Əminəm ki, bizim gənclərimiz Selçuk bəy kimi olmağa çalışacaqlar".

Əziz Səncər gənclərə ağsaqqal, müəllim, dünya elminin ən ali mükafatçısı, türk, Türkiyə vətəndaşı, humanist bir şəxsiyyət olaraq müraciət etdi: "Mən xərçəng xəstəliyi ilə bağlı çalışarkən Nobel mükafatı qazanım deyə işə başlamadım. Bu xəstəliyə qarşı bir dərman tapa bilərikmi deyə fəaliyyətə başladım. Həyatda və işlərinizdə yüksəlmək və ya mükafat almaq kimi məqsədlər üçün çalışmayın. Gördüyünüz hər işdə həmişə ən yaxşı olmağa çalışın. Ən önəmlisi insanlığa və Vətəninizə töhfə verməyə çalışın. Dürüst, əxlaqlı və ədalətli olun. Əgər bu şəkildə çalışsanız, mütləq mükafatınızı alacaqsınız... Mənim üçün ən önəmli amillərdən biri türk dünyasının inkişafı və türk gənclərinin elmdə ən ön sıralarda yer almasıdır".

Selçuk Bayraktar da bu məsələyə toxunaraq dedi: "TEKNOFEST" müstəqilliyi, qardaşlığı, elmi və əxlaqı əldə rəhbər tutan bir ruhdur. Bu ruh ölkələrimizi tam müstəqil və firavan edəcək, səmalarımızı, dənizlərimizi, torpaqlarımızı qoruyub dirçəldəcək yüksək texnologiyaları bütün cəmiyyətlə birlikdə inkişaf etdirmək səfərberliyidir. Mənə dünən ilk dəfə görməyin nəsib olduğu işğaldan azad edilmiş qədim şəhərimiz Şuşada, Cıdır düzündə, o geniş düzdə azad şəkildə gəzərkən bu ruhu daha da dərindən hiss etdim".

Festival gənclərə qayğının vacibliyini, onların təşəbbüskarlığının mükafatlandırılmasını, elmli olması şəraitinin yaradılmasının vacibliyi ismarıcını verdi. Möhtəşəm tədbir aviasiya, kosmik sənaye, rəqəmsal iqtisadiyyat kimi əhəmiyyətli sahələri cəmiyyətimizdə populyarlaşdıracaq. Bu sahələrdə sahibkarlıq fəaliyyətini təşviq edəcək. Festival çərçivəsində təşkil olunan yarışlar vasitəsilə gənc mühəndislərin bilik və bacarıqlarının üzə çıxarılması, eləcə də milli texnologiyaların geniş ictimaiyyətə təqdim olunması gənclərimizdə bu sahəyə marağı daha da artıracaq. Eyni zamanda ordu quruculuğunda yeni texnologiyalardan istifadəni genişləndirəcək.

Yalnız irəli

"TEKNOFEST-Azərbaycan"ın siyasi əhəmiyyəti də son dərəcə böyükdür. Bu tədbir Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyinin daha bir göstəricilərindən oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tədbirdəki çıxışında bildirdi: "Biz ölkələrimizi müstəqillik yolu ilə irəliyə aparırıq. Mən dəfələrlə demişəm ki, Türkiyənin artan gücü bizi gücləndirir və biz bir-birimizə güc qataraq böyük dünya çapında bir güc mərkəzinə çevrildik".

"TEKNOFEST-Azərbaycan" Festivalı iki dövlətin birgə fəaliyyəti ilə regional və qlobal əhəmiyyətli tərəfdaş rolunu bir daha nümayiş etdirdi. Həmçinin yaşadığımız regionun inkişafının, insanların xoşbəxtlik və rifahının Azərbaycan və Türkiyə birliyindən, tərəfdaşlığından xeyli dərəcədə asılı olduğunu göstərdi. İki ölkənin qardaşlığının, qüdrətinin, xoş amallarının ümumilikdə region üçün yaratdığı böyük gələcəyə işıq saldı.

Bir neçə gün ərzində davam edən "TEKNOFEST-Azərbaycan" festivalında Azərbaycan və Türkiyə Prezidentlərinin məhz 28 May Müstəqillik Günündə iştirak etmələri heç də təsadüfi deyildi. 104 il əvvəl istiqlalımızın bütün dünyaya bəyan edildiyi həmin gün, əslində, Azərbaycan-Türkiyə vəhdətinin tarixi simvoludur. 1918-ci ilin 28 May günü xalqımız müsəlman Şərqinin ilk Xalq Cümhuriyyətini qurdu. Amma əfsuslar olsun ki, Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun çəkmədi. Baş verən proseslərin, siyasi reallıqların təsirindən o, iki ildən sonra süqut etdi və Azərbaycan öz müstəqilliyini itirdi. Yalnız 1990-cı illərin əvvəllərində ölkəmizin dövlət müstəqilliyi bərpa edildi. Azərbaycan xalqı öz istiqlalını 30 ildir ki, qoruyur, daha da möhkəmləndirir. Hazırda dövlətimizin malik olduğu güclü iqtisadiyyat, texnologiyalara etdiyi yatırımlar da bunun təntənəsidir.

Prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı ötən 30 il ərzində qardaş Türkiyənin daim Azərbaycanın yanında olmasını xüsusi qeyd etdi. Vurğuladı ki, 30 il ərzində biz bu qardaşlıq dəstəyini hər zaman hiss etmişik, bu gün də hiss edirik və indi Türkiyə-Azərbaycan yenə də bir yerdədir.

Əsrlərin sınağından çıxmış birlik

Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı illərin, əsrlərin sınağından çıxmış münasibətdir. Bu birlik xalqlarımız üçün əsas yol istiqamətidir. Azərbaycan və Türkiyə daim bir-birinə dəstək göstərməyi özünə mənəvi borc bilir. Bu münasibətlər hər cür diplomatik əlaqələrin, siyasi maraqların fövqündədir. Müasir dünyamızda bir-birinə bu qədər doğma olan, bütün taleyüklü məsələlərdə birgə hərəkət edən, siyasətə, dövlətlərarası münasibətlərə də səmimilik gətirən iki xalq, iki dövlət təsəvvür etmək mümkün deyil. Onlar yaxşı günlərdə də, çətin günlərdə də həmişə bir-birinin yanındadır. Bu bir gerçəkdir ki, Türkiyə və Azərbaycan nə qədər bir yerdə inamla addımlasa, bölgəmizdə sülh və barış o qədər də möhkəm olacaq. Bu gerçəyi "TEKNOFEST-Azərbaycan" Festivalındakı çıxışı zamanı dövlət rəhbərimiz bir daha dilə gətirərək 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Türkiyənin tutduğu mövqeyi yada saldı: "Hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin ilk saatlarında "Azərbaycan tək deyil, Türkiyə onun yanındadır" deməsi Azərbaycana daha bir güc verdi, ruh verdi, inam verdi. Azərbaycan xalqı bunu heç vaxt unutmayacaq".

Azərbaycan xalqı olaraq biz bu savaşı haqq uğrunda aparırdıq. Yurdlarımızı illərdir işğal altında saxlayan düşməni torpaqlarımızdan çıxarmaq, erməni faşizminin qarşısını almaq, onların Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda törətdikləri vandalizm əməllərinə son qoymaq üçün bu savaşa başlamışdıq. Haqqın-ədalətin bizim tərəfimizdə olduğuna inanırdıq. Ordumuzun gücünə, Ali Baş Komandanımızın qətiyyətinə, sərkərdə qüdrətinə güvənimiz sonsuz idi. Belə bir məqamda qardaş Türkiyə hər zamankı kimi bizim üçün əlavə güc mənbəyi oldu.

Müttəfiqlik zirvəsi

Ermənistanın havadarlarının Azərbaycanın haqq savaşını dayandırmaq üçün dünyanın müxtəlif səmtlərindən fərqli vasitələrlə, təzyiq və təhdidlərlə hərəkətə keçdikləri o tarixi günlərdə Türkiyənin bu mövqeyi bütün dünyaya verilən aydın mesaj idi. Bununla hamı bir daha gördü ki, Azərbaycan-Türkiyə birgəliyi bir tale işidir. Bu iki qardaş dövləti bir-birindən ayırmaq olmaz. Tariximizin ən önəmli anlarında bir yerdə idik və yenə də birgəyik. 2018-ci ilin 15 sentyabrında Bakının erməni işğalından azad edilməsinin 100-cü ildönümünə həsr edilmiş hərbi paradda Türkiyə və Azərbaycan əsgərləri Azadlıq meydanına çiyin-çiyinə çıxmışdılar. Bu möhtəşəm tarixin təkrarı isə 2020-ci ilin 10 dekabrında təşkil edilmiş Zəfər paradında bir daha yaşandı. Zəfər paradı Azərbaycan-Türkiyə birliyinin daha bir təntənəsi oldu. Eyni zamanda göstərdi ki, bu iki dövlət bundan sonra da daim bir yerdə olacaq, ölkələrimizin gücü, qüdrəti daha da yüksələcək.

Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri 2021-ci ilin 15 iyununda - Azərbaycanın Milli Qurtuluşu Günü tarixi Şuşa Bəyannaməsinə imza atmaqla bu birgəlik salnaməsində daha bir möhtəşəm səhifə açdılar. Cənubi Qafqaz regionunda sabitlik və inkişaf amallarını bir daha nümayiş etdirdilər. Maraqlı tərəflər qarşısında böyük qətiyyət sərgilədilər. Bəyannamənin məhz Şuşada imzalanması ilə Azərbaycan Vətən müharibəsindəki tarixi qələbəsini bir daha təsdiqlədi, revanşistlərə və ölkəmizin ərazi bütövlüyünə qarşı təhdid mövqeyində olan hər kəsə mesaj verildi ki, belə bir çirkin niyyətə düşənlər, hansı güclə üz-üzə qalacaqlarını müəyyənləşdirsinlər.

Şuşa Bəyannaməsi ilə Türkiyə və Azərbaycan rəsmən müttəfiqlik zirvəsinə ucaldı. Bu müttəfiqliyi hər yerdə - siyasətdə, iqtisadi əlaqələrdə, enerji, nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsində də, mədəniyyətdə, təhsildə, ordu quruculuğu istiqamətində də görmək mümkündür.

Prezident İlham Əliyev bəyan etdi ki, bundan sonra da Türkiyə və Azərbaycan yüksələn xətlə ancaq irəliyə gedəcək. Yeni qlobal reallıqlarda Azərbaycan və Türkiyə beynəlxalq güc mərkəzləridir. Dost, qardaş ölkənin artan nüfuzu Azərbaycanı daha da möhkəmləndirir və hər iki dövlət bir-birinə arxa-dayaq olaraq dünya miqyasında təsirli güc mərkəzi rolunu oynayır.

Azərbaycan Prezidenti çıxışı zamanı dövlət siyasətinin mütləq prioritetlərini də diqqətə çatdırdı. Xalqımızın milli maraqlarının müdafiə olunmasının, ölkəmizin müstəqil siyasət aparmasının vacibliyini vurğuladı. Dövlət müstəqilliyi xalqların istiqlal mübarizəsinin, əsrlər boyu formalaşdırdığı mənəvi potensialın, maarifçilik ənənələrinin, milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığın, eyni zamanda milli vəhdətinin bariz təcəssümüdür.

Cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan da dövlətlərarası münasibətlərdən bəhs edərkən birlik və bərabərliklə bağlı fikirlərini açıq şəkildə səsləndirdi: "Qərbdən Şərqə qədər harada bir qardaşımız varsa, ora bizim evimiz, yurdumuz, könül coğrafiyamızın ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiyə və Azərbaycan olaraq bu anlayışla əlaqələrimizi, şükür olsun, əvvəlcə strateji tərəfdaşlıq, keçən il də Şuşa Bəyannaməsi ilə strateji müttəfiqlik səviyyəsinə çatdırdıq. Enerjidən mədəniyyətə, müdafiədən ticari, iqtisadi və bəşəri münasibətlərə qədər uzanan geniş bir sahədə güclü əməkdaşlıqlar qurduq. ...İkitərəfli əlaqələrimizi təkcə bölgəyə deyil, bütün dünyaya nümunə ola biləcək bir səviyyəyə çatdırdıq".

Daha sonra onu da xüsusi vurğuladı ki, parlamentlərimizdə təsdiqlədiyimiz Şuşa Bəyannaməsində qeyd etdiyimiz kimi, müdafiə sənayesi sahəsində fəaliyyətdə, o cümlədən kosmik tədqiqatlarda da Azərbaycanla birlikdə olacağıq.

Kədərimiz də, sevincimiz də birdir

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın çıxışı maraqlı məqamlarla zəngin idi. Qardaş ölkənin dövlət başçısı bu il Türkiyə-Azərbaycan diplomatik əlaqələrinin 30 illik yubiley ili olması faktına diqqət yönəltdi və Türkiyənin Azərbaycana dəstəyinin tarixindən danışdı. Vurğuladı ki, 1915-ci ildə Çanaqqalada, 1918-ci ildə Gəncədə, Bakıda və Azərbaycanın digər bölgələrində ürəklərimiz və biləklərimiz ortaq mübarizəmizdə yenidən bərabər olmuşdur. Bu iki xalqın, dövlətin kədəri də, sevinci də birdir, Azərbaycan və Türkiyə arasındakı qardaşlıq münasibətləri sözdə deyil, əməldədir.

Türkiyə Prezidenti bəyan etdi ki, Azərbaycan və Türkiyə birliyi təzyiqlə, təhdidlə qorxudulanlardan olmayıb və əsla olmayacaq: "Bizim heç kimin torpağında, ərazi bütövlüyündə gözümüz olmadığı kimi, xəbis niyyətlilərə verəcək bir qarış torpağımız da olmayacaqdır. İşğala və haqsızlığa qarşı hər şəraitdə doğru olanı söyləməkdən, haqlı mübarizəmizi müdafiə etməkdən geri durmadıq və durmayacağıq". Bu, iki ölkənin sarsılmaz birliyinin yaratdığı gücün əminliyidir.

Qəhrəmanlıq dastanı

Bu gün Azərbaycan və Türkiyə insanları tarixi, mədəniyyəti və mədəni dəyərləri ilə seçilən böyük bir millətin övladları olduqlarını, harada zülm, haqsızlıq, ədalətsizlik varsa, səsini ucaldan, bütün gücü ilə mübarizəyə qalxan ürəkli bir millətin nümayəndələri kimi qətiyyətlərini, iradələrini hər zaman nümayiş etdirirlər. Bu məqam cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın çıxışında da özünə yer aldı. Qardaş ölkənin rəhbəri Qarabağ Zəfərinin millətimizin qəhrəmanlıq dastanlarının ən son örnəyi olduğunu vurğuladı: "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin igid mənsubları Qarabağda tarixdə bənzərinə az rast gəlinən böyük bir Zəfərə imza atmışlar. Bu məqam çox həssasdır, 44 günlük Vətən müharibəsi ağıl, texnologiya və cəsarət bir araya gəldikdə nələrin edilə biləcəyini bütün dünyaya göstərmişdir".

Bölgədə yeni səhifə

Vətən müharibəsi günlərində olduğu kimi, sülh dönəmində də Türkiyə Azərbaycanın yanındadır. Regionda yeni tarixi reallığı bu iki ölkə birgə yaradır. Sülh və dayanıqlı sabitliyin təmin olunmasına Türkiyə də fəal şəkildə dəstək verir. Cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu dəstəyin davam etdiriləcəyini bildirdi: "Bölgədə yeni bir səhifə açmağın vaxtı çatıb. Hədəfimiz dayanıqlı sülhün təmin olunması, etimadın və mehriban qonşuluq əlaqələrinin qurulması, inkişafın sürətlənməsi ilə bölgədə sabitliyin möhkəmləndirilməsidir". Təbii ki, bu, əməkdaşlığımıza yeni bir nəfəs qatacaq. İki ölkə arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsi, dünyada sülhün bərqərar edilməsi, xarici siyasət məsələlərinə ortaq yanaşmanın təşviqi, beynəlxalq terrorizm, separatçılıq, ekstremizm və transmilli cinayətkarlığa qarşı mübarizənin əlaqələndirilməsi, ortaq maraq kəsb edən bütün sahələrdə regional və ikitərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsi əsas məqsədlərdir. Ticarət əlaqələri və investisiya üçün əlverişli şəraitin yaradılması, hərtərəfli və balanslaşdırılmış iqtisadi yüksəlişə, sosial və mədəni inkişafa səy göstərilməsi, elm, texnologiyalar, təhsil və mədəniyyət sahəsində qarşılıqlı əlaqələrin genişləndirilməsi, kütləvi informasiya vasitələri arasında əlaqələrin, eləcə də daha geniş miqyasda informasiya mübadiləsinin təşviq edilməsi, hüquqi məlumatların mübadiləsinin, bu sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsi də strateji məsələlərə daxildir.

Göründüyü kimi, iki qardaş dövlətin birliyi kiminsə marağına toxunan, hansısa ölkələrin imkanlarını məhdudlaşdıran, yaxud milli zəmində ayrı-seçkiliyə yol açan təşəbbüs deyil. Əksinə, burada əsas niyyət bəşəriyyətə xidmətdir. Sülhə, davamlı inkişafa töhfə verməkdir. Hər kəs üçün daha gözəl bir dünyanın qurulmasına çalışmaqdır.

Bu, bəşəriyyətə xoşbəxtlik, rifah, daha gözəl bir dünya arzulayan liderlərin baxışıdır, verdiyi istiqamətdir, yaratdığı reallıqdır. Bu reallığın müəllifləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğandır. Azərbaycan və Türkiyə münasibətlərinin indiki səviyyəyə yüksəlməsində zəmanəmizin bu iki parlaq liderinin misilsiz xidmətləri var. Ölkələrimiz, cəmiyyətlərimiz arasındakı ortaq keçmişə, tarixi köklərə, gen yaddaşına, mədəniyyət, dil, din birliyinə əsaslanan bu münasibətləri Azərbaycan və Türkiyə Prezidentlərinin bir-birinə olan sonsuz rəğbəti, qarşılıqlı inam və güvəni, işıqlı amalları, yürütdükləri müstəqil siyasət regionun və dünyanın gələcəyinə eyni baxışları daha da möhkəmləndirir, sarsılmaz edir. Bu doğmalıq, bu birgəlik bütün dünyaya bir örnəkdir.

İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2022.- 11 iyun.- S.5.